

Publiskās un privātās partnerības tiesiskā regulējuma problēmjaudājumi Eiropas Savienības tiesību aspektā

Legislation Challenges of Public-Private Partnerships in the Aspect of European Union Law

Imants Muižnieks

LU Juridiskā fakultāte

Starptautisko un Eiropas tiesību zinātņu katedras doktorants

E-pasts: imants.muiznieks@lu.lv, tālrunis: 67935120

Starptautiskā sabiedrība ir atzinusi būtisku līdzekļu trūkumu ilgspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā pēc smagākās ekonomiskās krīzes pēc 1930. gada, jo ne publiskajam, ne arī privātajam sektoram katram atsevišķi vairs nepietiek resursu, lai patstāvīgi un neatkarīgi no citiem pārvarētu kompleksas globalizētās pasaules problēmas. Tādēļ pēdējās desmitgadēs ir izveidojusies īpaša publiskā un privātā sektora sadarbības forma, kuru parasti apzīmē ar terminu „publiskās un privātās partnerības”. Rakstā autors analizējis šī mehānisma īpatnības Eiropas Savienības tiesībās un problēmjaudājumus Latvijā, secinot, ka partnerības īstenojamās visas sabiedrības labuma iegūšanai publiskā sektora pārvaldes funkciju jomā.

Atslēgvārdi: institucionālās partnerības, koncesijas, līgumiskās partnerības, publiskās un privātās partnerības, publiskie līgumi, PPP līgumi.

Satura rādītājs

<i>Ievads</i>	137
<i>1. PPP vispārējs raksturojums un regulējuma īpatnības Eiropas Savienības tiesībās</i>	138
<i>2. PPP tiesiskā regulējuma problēmjaudājumi Latvijā</i>	140
<i>Kopsavilkums</i>	143
<i>Izmantoto avotu saraksts</i>	144
<i>Atsauces</i>	145
<i>Summary</i>	148

Ievads

Publisko un privāto partnerību (PPP) mehānisms, par kura eksistenci pirms gadiem desmit piecpadsmit varēja atrast tikai atsevišķas piezīmes, mūsdienās strauji attīstās, izraisot pamatotu interesi visā pasaulē. Kā norāda Vatenhols, PPP ir viena no XXI gs. sākuma dominējošām idejām.¹ Šī tendence ir publiskā un privātā sektora praktisko vajadzību izpausme un jauna filozofija, kas tieši ietekmējusi gan Eiropas tiesību, gan arī dalībvalstu iekšējo tiesību attīstību. Tādēļ šajā rakstā autora mērķis ir raksturot PPP normatīvā regulējuma īpatnības Eiropas Savienības (ES) tiesībās, analizējot atsevišķus aspektus, proti, līgumiskās partnerības. Pamatojoties uz šo

pētījumu, autors izvirzījis uzdevumu noskaidrot PPP līgumu tiesisko dabu Latvijas tiesībās, kur partnerību institūta attīstība ir tikai aizsākusies. Šajā jomā trūkst zināšanu un pieredzes, nopietns šķērslis ir politiskā tuvredzība. Lai gan PPP var sniegt būtiskus ieguvumus (samazināt nodokļus un publiskā sektora administratīvos uzdevumus, sekmēt efektīvas strukturālās reformas), tomēr nepareiza izpratne par šī mehānisma būtību neizbēgami atspoguļotos gan likumdevēja darbā, gan tiesu procesos un izraisītu nevēlamas sekas ilgtspējīgas attīstības jomā. Autors izsaka cerību, ka rakstā analizētie PPP tiesiskie aspekti palīdzēs dziļāk izprast šī XXI gadsimta fenomena jēgu un izraisīs turpmākās diskusijas šajā jomā.

1. PPP vispārējs raksturojums un regulējuma īpatnības Eiropas Savienības tiesībās

PPP jēdziens iekļauj dažādas koncepcijas un īstenošanas praksi atkarībā no konkrētās darbības jomas. Eiropā PPP izveidotas galvenokārt transporta nozarē, sabiedrisko ēku, infrastruktūras objektu un vides jomā,² lai radītu un uzturētu infrastruktūras objektus vai sniegtu pakalpojumus, kurus tradicionāli nodrošina publiskais sektors, izmantojot risku pārdali un privātā sektora kompetenci. Publiskā sektora dalība šajā mehānismā nodrošina sociālās priekšrocības un vides aizsardzību, kā arī sniedz nozīmīgas garantijas privātajiem investoriem, tajā skaitā stabilitāti ilgtermiņa publiskā finansējuma gadījumā,³ kas nosaka pastiprināto interesi par PPP mehānisma iespējām. Tātad saskaņā ar starptautisko praksi PPP projektu galvenā prioritāte ir visas sabiedrības labuma iegūšana, kas panākama publiskā sektora pārvaldes funkciju jomā.

Daudzām dalībvalstīm ir ierobežota partnerības pieredze vai arī tā vispār nav iegūta.⁴ Lai gan publiskā un privātā sektora sadarbība ļauj īstenot izdevīgus un sabiedrības interesēm atbilstošus projektus, starptautiskā pieredze liecina, ka katrs projekts jāvērtē individuāli un jānoskaidro, vai partnerība sniegs patiesu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar citām iespējām, piemēram, tradicionāla līguma noslēgšanu.⁵ Jāatceras, ka šīm saistībām būtībā ir tāda pati ietekme uz budžetu kā ilgtermiņa aizņēmumam, kas jau tā smago budžeta situāciju var pasliktināt vēl vairāk. Īpaši rūpīgi šie aspekti jāizvērtē salīdzinoši nelielām valstīm, īstenojot apjomīgus partnerību projektus.⁶ Tādēļ, kā uzsver G. Devulfs, vēlme pārvarēt budžeta deficītu nedrīkstētu kļūt par PPP projektu ieviešanas vienīgo un noteicošo argumentu, lai gan vēsturiski tieši koncesiju mehānisma izmantošanu valdības plaši atbalstījušas ekonomikas reģesijas apstākļos.⁷

Tā kā ES tiesībās šobrīd nav vienotas PPP definīcijas, nepastāv arī vispārāzīta PPP veidu klasifikācija. Šajā rakstā autors ievēros Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ekonomikas komisijas Eiropai un Eiropas tiesībās noteikto PPP iedalījumu institucionālajā partnerībā, kas aptver publiskā un privātā dalībnieka kopuzņēmumus, un līgumiskajā partnerībā, kas piedāvā dažādus PPP modeļus atkarībā no līguma priekšmeta un darbības jomas. Tātad institucionālās partnerības gadījumā kopuzņēmumā publiskais un privātais partneris uzņemas līdzatbildību par projekta riskiem un ieguvumiem, kas to nošķir no cita PPP veida – līgumiskās partnerības, kuras būtība ir risku un atbildības nodošana privātajam partnerim.⁸

Eiropā līgumisko partnerību pamatā pašlaik ir publiskie līgumi, tajā skaitā būvdarbu un pakalpojumu koncesijas,⁹ kas plašāk raksturotas publisko iepirkumu tiesībās un Eiropas Savienības Tiesas (EST) spriedumos. Tātad PPP mehānisms ES tiesībās ir cieši saistīts ar tradicionālo publiskā iepirkuma procedūru, kura tiek izmantota PPP līguma tiesību ieguvēja noteikšanai.

Eiropas tiesību akti publiskā iepirkuma jomā, kuru attīstība aizsākās 1971. gadā līdz ar direktīvas 71/305/EEK pieņemšanu, pēc vērienīgajiem grozījumiem 2004. gadā¹⁰ šobrīd noteic, ka publiskais līgums ir jebkurš rakstveida finansiālais līgums starp publisko un privāto sektoru par būvdarbu veikšanu, produkcijas piegādi vai pakalpojumu sniegšanu.¹¹ Līguma atlīdzības raksturs norāda uz to, ka publiskā sektora iestāde saņem pakalpojumu par noteiktu samaksu. Šādam pakalpojumam jā-rada tieša ekonomiska interese iestādei, un to var konstatēt, ja iestāde iegūst tiesības izmantot attiecīgo objektu, lai nodrošinātu tā pieejamību sabiedrībai.¹²

Ņemot vērā riska un atbildības sadalīšanas kritēriju, kā arī sadarbības ilgtermiņa raksturu, partnerību projekti tiek īstenoti galvenokārt saskaņā ar būvdarbu un pakalpojumu publisko līgumu vai jaukto līgumu, tajā skaitā koncesiju, nosacījumiem, kuriem PPP jomā ir savas īpatnības. Publiskos līgumus no PPP līgumiem nošķir dažādu kategoriju risku (celtniecības, finanšu, pieprasījuma, pieejamības u. c.) un atbildības nodošana privātajam partnerim. Atkarībā no apjoma, kādā privātais partneris uzņēmis riskus un atbildību, var nodalīt atsevišķus PPP līgumu modeļus,¹³ kuru mērķis ir sniegt publiskajam sektoram iespēju izmantot privāto uzņēmumu projektēšanas, būvniecības, apsaimniekošanas un finanšu pārvaldības prasmes, vienlaikus saglabājot publiskā sektora kontroli pār projekta īstenošanas procesu. Šo modeļu apzīmēšanai parasti izmanto akronīmus – no PPP līguma priekšmetā angļu valodā norādīto darbību sākumburtiem darinātus īsinājumus, piemēram, BOT (*Build-Operate-Transfer*),¹⁴ BOO (*Build-Own-Operate*),¹⁵ BBO (*Buy-Build-Operate*),¹⁶ DBFO (*Design-Build-Finance-Operate*)¹⁷ u. c. Šajos projektos privātais partneris projektē, būvē, finansē un ekspluatē jaunu objektu un nodod to publiskajam partnerim pēc līguma termiņa beigām. Maksājumus, kuri tieši atkarīgi no pakalpojuma kvalitātes, privātais partneris saņem no publiskā sektora.

No šīs grupas jānodala koncesijas, kuru līgumu priekšmets saturiski līdzinās DBFO modelim, bet atšķiras ar veidu, kādā privātais partneris atpelnā savus ieguldījumus. Koncesiju jeb „lietotājs maksā” līgumos privātajam uzņēmumam (koncesionāram) ir tiesības saņemt infrastruktūras objektu un sabiedrisko pakalpojumu lietotāju maksājumus, kas sedz objekta (piemēram, tiltu ceļu, tuneļu u. c.) būvniecības un ekspluatēšanas izmaksas.¹⁸ Koncesijas gadījumā pastāv tieša saikne starp privāto partneri (koncesionāru) un galalietotāju: privātais partneris nodrošina kādu pakalpojumu sabiedrībai, saglabājot publiskā sektora kontroli un saņemot atlīdzību, kas sastāv no pakalpojuma lietotājiem piemērotiem maksājumiem, kuri var tikt papildināti ar publiskā sektora subsīdijām.¹⁹ Labuma guvējs no koncesijas parasti ir trešā puse, proti, sabiedrība kopumā, kura parasti nav līguma dalībniece. Tādēļ sniegtajam pakalpojumam vai objektam jāfunkcionē sabiedrības interesēs (*public interest*), lai garantētu vispārējas nozīmes vajadzības, par kuru nodrošināšanu publiskā sektora iestādes ir institucionāli atbildīgas.²⁰ Vienkārša pakalpojuma sniegšana iestādei, lai arī vērsta uz tās kompetences izpildi sabiedrības interesēs, nebūtu uzskatāma par vispārējo vajadzību nodrošināšanu. Piemēram, *Data-processing* lietā EST noteica, ka informācijas apstrādes sistēmas izveidošana un apkalpošana, kas neapšaubāmi veicina iestādes uzdevumu izpildīšanu, tomēr nav kvalificējama kā publiskais pakalpojums (*public service*).²¹

Tātad būtiskākā koncesiju iezīme ir koncesionāra tiesības ekspluatēt (*operate*) tam nodoto būvi vai pakalpojumu apmaiņā pret šīs būves uzcelšanu vai pakalpojuma sniegšanu. „Ekspluatācija” nozīmē, ka koncesionārs pēc objekta pabeigšanas samaksu saņem nevis tieši no publiskā partnera, bet gan no galalietotājiem.²² Šos aspektus uzsvērusi arī EST *Arnhem and Rheden* un *Teleaustria* lietās, atzīstot, ka

tiesības ekspluatēt objektu, lai saņemtu atlīdzību no galalietotājiem, ir svarīga koncesiju pazīme.²³ Tomēr galvenais, ar ko koncesija atšķiras no citiem publiskajiem līgumiem, ir šādai ekspluatācijai raksturīgais risks un atbildība, kas jāuzņemas koncesionāram, kurš parasti nodrošina vismaz daļēju attiecīgā projekta finansējumu.²⁴ Tā, piemēram, izvērtējot Itālijas valdības paziņojumu par Itālijas *Lotto* koncesiju, EST *Lottomatica* lietā norādīja, ka konkrētajā gadījumā nepastāv koncesiju konstatējošas pazīmes, proti, atbildības nodošanas privātajam partnerim (kas prezumē arī riska pārņemšanu – autora piezīme), līdz ar to noraidot argumentus par izložu datorizācijas un sistēmas uzturēšanas nodrošināšanu pakalpojumu koncesijas veidā.²⁵ Turklāt par koncesiju nevarētu uzskatīt līgumu, ar kuru publiskais partneris uzņemies saistības kompensēt privātā partnera iespējamus zaudējumus, piemēram, pakalpojuma pieprasījuma samazināšanās dēļ.²⁶

Eiropā PPP juridiskā regulējuma īpatnība ir plaša ieteikuma tiesību (*soft-law*) izmantošana, kuras neuzliek saistības, bet atzīstamas par Eiropas tiesību sistēmas integrētu sastāvdaļu. F. Snaiders ieteikuma tiesības definē kā darbības noteikumus, kuriem nav juridiski saistoša spēka, bet piemīt būtiska praktiska nozīme,²⁷ tostarp interpretējot nacionālo tiesību normas, kuras pieņemtas, ieviešot ES iestāžu rekomendācijas.²⁸ Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 288. panta piekto daļu par šādiem tiesību aktiem atzīstami ieteikumi (*recommendations*) un atzinumi (*opinions*). Tomēr ES tiesību doktrīna šo normu netulko sašaurināti. Kā norāda D. Čalmers un A. Tomkins, ieteikuma tiesības, kuras īpaši plašu attīstību ieguva pēc Lisabonas programmas pieņemšanas 2000. gadā, iekļauj arī dažādas rezolūcijas, deklarācijas, darbības programmas, plānus un vadlīnijas.²⁹ S. Lefevre šim uzskaitījumam pamatoti pievieno arī EK paziņojumus (*communications*) un skaidrojošos paziņojumus (*interpretative communications*), kā arī Zaļās grāmatas (*Green papers*) un Baltās grāmatas (*White papers*),³⁰ kuras tiek pieņemtas, īstenojot atbilstošās iniciatīvas ES vispārējās interesēs saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 17. panta pirmo daļu. PPP jomā šīs iniciatīvas var sniegt papildu atbalstu galvenajiem projektiem, lai īstenotu kopīgos politiskos mērķus, cīņu pret klimata pārmaiņām, veicinātu alternatīvo enerģijas avotu, kā arī enerģētikas un citu resursu efektīvu izmantošanu, atbalstu ilgtspējīgam transportam, nodrošinātu pieejamu veselības aprūpi augstā kvalitātē un īstenotu lielāko pētniecības projektu, piemēram, kopīgo tehnoloģiju, ierosmes.

2. PPP tiesiskā regulējuma problēmjaucājumi Latvijā

Līdz 2009. gadam PPP Latvijā varēja īstenot, pamatojoties uz 2000. gada Koncesiju likuma normām un Publisko iepirkumu likuma 67. panta trešo daļu par pakalpojumu līgumu termiņiem PPP gadījumos. Kopsabiedrību veidošanai bija jāņem vērā Eiropas Kopienas līgums, likums „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu”, Valsts pārvaldes iekārtas likums, likums „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” un Komerclikums. Tomēr šis regulējums neietvēra ES iepirkumu direktīvu prasības un PPP jomā bija nepilnīgs. PPP likuma pieņemšana 2009. gadā šos trūkumus daļēji novērsa.

PPP likums 1. panta 1. punktā PPP definē kā publiskā un privātā sektora sadarbību, kuru cita starpā raksturo sabiedrības vajadzību nodrošināšana. Lai gan likumā jēdziens „sabiedrības vajadzības” nav skaidrots, LR Finanšu ministrijas ieskatā ar to saprot labumus sabiedrībai kopumā vai noteiktai sabiedrības daļai, ko nodrošina konkrētā PPP projekta īstenošana. Sabiedrības vajadzības parasti saistītas ar jomām,

kurās īstenojama PPP – transporta, vides, veselības, izglītības u. c. (piemēram, infrastruktūras attīstība un uzturēšana, pašvaldību mājokļu būvniecība, mācību iestāžu celtniecība, ūdensapgāde un notekūdeņu attīrīšana, atkritumu saimniecība, sabiedriskā transporta nodrošināšana, veselības aprūpe, aizsardzības objektu un ieslodzījuma vietu būvniecība).³¹ Šāds skaidrojums principā atbilst PPP starptautiskajiem standartiem, kuri akcentē sabiedrības interešu un vajadzību prioritāti. Kā noteikusi EST *Arnhem and Rheden* lietā, vispārējās jeb sabiedrības intereses attiecas uz jomu, par kuru institucionāli atbildīgas publiskā sektora iestādes vai kuru nodrošināšana saglabāta publiskā sektora izšķirošajā ietekmē.³² Tātad publiskās varas institūciju tehnisks atbalsts līgumattiecību ietvaros, ja tas vērsts uz pamatfunkciju efektīvas izpildes veicināšanu (datorsistēmu ieviešana un apkalpošana, biroja iekārtu piegāde, ēku būvniecība iestāžu vajadzībām, vadības sistēmu ieviešana u. c.), PPP likuma izpratnē tomēr nebūtu atzīstams par sadarbību sabiedrības vajadzību nodrošināšanā. Par šo viedokli rodas jautājums, vai, piemēram, Valmieras policijas kompleksa būvniecība pamatoti tika uzsākta kā PPP projekts? Ņemot vērā pašlaik spēkā esošā PPP likuma redakciju, autora ieskatā apstiprinoša atbilde būtu sniedzama tikai tad, ja ir pārlicinoši argumenti par šāda ēku kompleksa sabiedrisko nozīmību. Jebkurā gadījumā, ja rodas šaubas par konkrētā PPP līguma tiesiskumu, t. i., atbilstību tiesību normām, galavārds būtu jāsaka tiesai.

Lai īstenotu valsts funkcijas, publiskā sektora rīcībā ir dažādi juridiskie instrumenti, tajā skaitā publiskie līgumi jeb publisko tiesību līgumi, kuri saskaņā ar Eiropas tiesībām ir līgumiskās partnerības pamatā. Savukārt PPP likuma 60. panta pirmā un otrā daļa *expressis verbis* norāda uz PPP līgumu (partnerības iepirkuma un koncesijas līgumu) civiltiesisko dabu, kas uzsvērts arī nedaudzajās PPP tēmai veltītajās publikācijās Latvijas juridiskajā literatūrā.³³ Līdz ar to būtu jānoskaidro, vai PPP līgumi patiešām visos gadījumos ir privāttiesiski līgumi un vai Latvijas tiesību sistēmā pastāv objektīvi kritēriji šo līgumu nošķiršanai. Šie nav tikai teorētiski jautājumi, jo konkrēto līgumu tiesiskā daba noteiks no tiem izrietošo strīdu izskatīšanas kārtību tiesā.

Kā norāda I. Višķere, publisko tiesību līgumiem un to nošķiršanas metodēm no privāto tiesību līgumiem Latvijas likumdevējs nav veltījis izvērstu regulējumu, vien noteicis galvenos publisko tiesību līgumu veidus un to noslēgšanas pamatnosacījumus.³⁴ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 12. pantā uzskaitīti 4 publisko tiesību līgumu veidi, proti, sadarbības, administratīvais, deleģēšanas un līdzdarbības līgums, kurus iestāde var slēgt valsts pārvaldes funkciju efektīvas izpildes nodrošināšanai, katra konkrētā līguma detalizētas pazīmes nosakot atbilstošās likuma nodaļās. Vienlaikus 12. panta trešā daļa pieļauj iespēju likumā noteikt arī citus publisko tiesību līgumu veidus un nosacījumus.³⁵

Kā vispārējs publisko tiesību līguma noslēgšanas nosacījums Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteikta prasība līgumu slēgt rakstveidā, ievērojot Civillikuma noteikumus un normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus. Privāttiesību līgumu noslēgšanas regulējuma attiecināmību uz publisko tiesību līgumiem atzinis arī EST tiesnesis E. Levīts, skaidrojot, ka „publisko tiesību līgums „pamatā” ir civiltiesisks līgums, kuru „pārklāj” publisko tiesību elementi”.³⁶ Tādējādi uz publiskajiem līgumiem būtu attiecināmas prasības par līgumu formu un sastāvdaļām, kā arī atsevišķiem privāttiesību principiem, piemēram, *pacta sunt servanda*, bet tas neatrisina jautājumu par šo līgumu nošķiršanas kritērijiem. Skaidrību šajā jautājumā neievieš arī profesora K. Torgāna norāde, ka mūsdienās iezīmējies iedalījums publiskajos līgumos, kas publisko pakalpojumu sniedzējiem ir obligāti, un brīvas izvēles līgumos.³⁷

Autora ieskatā šāds klasifikācijas pamatojums ir strīdīgs, jo par izšķirošo pazīmi izvirza imperatīvu pienākumu noslēgt līgumu par konkrētā pakalpojuma nodrošināšanu, kas var nonākt pretrunā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 12. panta pirmo daļu par iestādes tiesībām noslēgt publisko tiesību līgumu valsts pārvaldes funkciju efektīvas izpildes nodrošināšanai, kā arī nesniedz atbildi uz jautājumu par līguma noslēgšanas imperatīvo vai dispozitīvo dabu, kas ir īpaši aktuāli PPP jomā.

Latvijas likumdevējs PPP likumā galvenokārt reglamentējis iepirkuma procedūras norisi, uz ko daļēji attiecinājis Publisko iepirkumu likumā paredzēto kārtību. Šo procedūru pamatā ir 2004. gada 21. marta direktīva 2004/18/EK, kuras mērķis ir panākt Savienības tiesību normu piemērošanu tādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai, kas dalībvalstīs tiek noslēgti varas iestāžu un citu publisko tiesību subjektu uzdevumā,³⁸ ar to cita starpā saprotot arī būvdarbu un pakalpojumu publiskos līgumus. Šī direktīva ievieša īpašu procedūru – konkursa dialogu, kas speciāli piemērots PPP projektiem, kad publiskais partneris ne vienmēr var iepriekš noteikt tehniskās specifikācijas un cenu līmeni. LR Publisko iepirkumu likums šo iepirkuma procedūru *expressis verbis* attiecinājis uz iepirkuma līgumiem, kas tiek slēgti PPP ietvaros un uzskatāmi par sevišķi sarežģītiem.³⁹ Tādējādi direktīva reglamentē ne tikai tradicionālā publiskā iepirkuma kārtību, bet arī to kvalificētās formas – partnerības iepirkuma līgumu (publisko būvdarbu un publisko pakalpojumu līgumu) un būvdarbu koncesijas līgumu (uz pakalpojumu koncesijām direktīva neattiecas). Līdz ar to, kā pamatoti secina D. Indāne,⁴⁰ PPP likumā lietotais jēdziens „partnerības iepirkuma līgums” atbilst ES tiesībās lietotajam jēdzienam „publiskais līgums”.

Tomēr šī pētījuma autors nevar pievienoties D. Indānes viedoklim, kurš pausts žurnālā „Jurista Vārdā” un kurš pielīdzina partnerību iepirkuma līgumus tradicionālajiem publisko iepirkumu līgumiem, par vienīgo atšķirību nosakot līgumu darbības termiņu un privātā partnera atbildības apjomu. Atsaucoties uz PPP likumu un tā dēvēto divpakāpju teoriju,⁴¹ izdarīts secinājums, ka partnerības iepirkuma līgums ir privāttiesisks līgums. Kā norāda raksta autore, arī tiesību doktrīnā atzīts, ka līgums publisko iepirkumu jomā uzskatāms par privāttiesisku līgumu, nevis publisko tiesību līgumu.⁴²

Šajā jautājumā jāņem vērā LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta norāde, ka līguma noslēgšana atbilstoši publisko iepirkumu procedūrai nenozīmē, ka tas tādēļ pārstājis būt publisko tiesību līgums un kļuvis par privāto tiesību līgumu. Iepirkuma līgums noteiktos gadījumos var būt arī publisko tiesību līgums.⁴³ Senāts norādījis: lai nošķirtu publisko tiesību līgumu no privāttiesiska līguma, izšķirošais ir līguma priekšmets, kam jābūt publisko tiesību jomā, līguma kopējais raksturs un tajā ietvertie svarīgākie punkti. Būtiski ir novērtēt arī līguma mērķi (publisko tiesību līgumu mērķis ir efektīva valsts pārvaldes funkciju veikšana un sabiedrības labuma iegūšana) un konstatēt, vai eksistē cieša sasaiste ar publiski tiesiskajām tiesībām un pienākumiem. Turklāt, ja ir šaubas, jāpieņem, ka publisko tiesību līgums ar privāttiesību elementiem kopumā aplūkojams kā publisko tiesību līgums. Publisko tiesību līguma saturu var raksturot arī tas, ka līgumā vienai pusei tiek paredzētas tiesības kontrolēt vai vadīt līguma izpildi, piemērot sankcijas, apturēt līguma izpildi, to vienpusēji grozīt.⁴⁴ Senāts par publisko tiesību līgumiem atzina, piemēram, pasažieru satiksmes maršruta apkalpošanas līgumu, vienošanos ar nodokļu administrāciju, līgumu par kredītam pielīdzinātās stipendijas saņemšanu zinātniskā grāda ieguvei, līgumu par iedzīvotāju veselības aprūpes pakalpojumu īstenošanu starp ārstniecības iestādi un slimokasi, ostas piestātnes nomas līgumu un vadības līgumu.⁴⁵

Tādējādi līguma atsevišķi elementi – termiņš un atbildības sadalījums – nav noteicošie faktori publiskā un privātā līguma nošķiršanai, jo raksturīgi jebkuram juridiski korekti sastādītam līgumam. Saskaņā ar Senāta praksi izšķirošais ir līguma priekšmets, kas PPP līguma gadījumā ir sabiedrības vajadzību apmierināšana galvenokārt infrastruktūras objektu būvniecībā vai stratēģisku sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā. Līdz ar to tiek nodrošināta konkrētās valsts pārvaldes iestādes ar likumu uzdotā efektīva funkciju izpilde. Piemēram, LR likumā „Par pašvaldībām” 15. panta pirmajā daļā noteiktas pašvaldību autonomās funkcijas (organizēt iedzīvotājiem ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus, siltumapgādi, sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, notekūdeņu savākšanu, gādāt par teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, ielu, ceļu un laukumu būvniecību u. c.), kuru nodrošināšanā būtu iespējams izmantot PPP mehānismu. Pašlaik spēkā esošā PPP likuma redakcija daļēji ierobežo pakalpojumu īstenošanu koncesijas veidā.⁴⁶ Iespējams, ka šāds ierobežojums liecina par likumdevēja saprātīgu piesardzību jaunu finanšu instrumentu apgūšanā, atbalstot pakāpenisku PPP mehānisma ieviešanu. Līdz ar publiskā sektora kompetences pieaugumu, kas turpmāk dos iespējas realizēt sarežģītākus projektus un finansēšanas shēmas, šāds ierobežojums būtu atceļams, vienlaikus izvairoties no normatīvās vides pārsātināšanas ar ES noteikumus papildinošiem valsts tiesību aktiem, ko Eiropas tiesībās dēvē par „zelta apšuvumu” („gold-plating”).

Tādējādi PPP līguma priekšmets, kopējais raksturs un svarīgākie nosacījumi norāda, ka tas galvenokārt ir publisko tiesību līgums, tādēļ nodalāms no tradicionālā publiskā iepirkuma līgumiem un apspriežams atbilstoši normatīvajiem aktiem publisko tiesību līgumu jomā. Par šo līgumu tiesiskās dabas atšķirībām liecina arī vēsturiskā attīstība, kad XX gadsimtā izveidojās atšķirīga PPP un publisko iepirkumu līgumiskā struktūra. PPP jomā privātā partnera izvēle tika balstīta uz *intuitus personae* principu, ņemot vērā uzņēmēja fundamentālo ilgtermiņa ieguldījumu, turpretim publisko iepirkumu jomā prevalēja bezpersoniskāka izvēle sakarā ar iespēju izraudzīties pretendentu no samērā liela piedāvājumu skaita un izpildāmo darbu vienkāršību. PPP līgumu publiskais raksturs būtu arī papildu arguments pret Publisko iepirkumu likuma un PPP likuma apvienošanu.

Kopsavilkums

1. PPP ir publiskā un privātā sektora institucionāla vai līgumiska brīvprātīga ilgtermiņa sadarbība publisko funkciju nodrošināšanā visas sabiedrības interesēs, apvienojot nepieciešamos resursus un sadalot riskus atbilstoši partneru spējām tos pārvaldīt.
2. Eiropas tiesībās dominē PPP iedalījums institucionālās un līgumiskajās partnerībās, kuru reģlamentācijā plaši tiek izmantotas ieteikuma tiesības. Eiropā līgumisko partnerību pamatā ir publiskie līgumi, kuru īpatnība PPP jomā ir visas sabiedrības interešu nodrošināšana.
3. Latvijā pirmais nozīmīgākais solis PPP tiesiskās vides sakārtošanā bija Publiskās un privātās partnerības likuma pieņemšana 2009. gada 18. jūnijā. Likums daļēji ierobežo pakalpojumu īstenošanu koncesiju veidā. Šāds ierobežojums būtu atceļams līdz ar publiskā sektora kompetences pieaugumu, kas dos iespējas realizēt sarežģītākus projektus.
4. Jāsaglabā publiskā sektora iespējas izlemt, vai tas savus uzdevumus veic patstāvīgi vai uztic to izpildi privātajam sektoram neatkarīgi no tā, vai ir konstatējamas

likumā norādītās PPP pazīmes. Tikai tad, ja iestāde ir secinājusi, ka PPP mehānisma izmantošana dos vislabāko rezultātu, tai ir tiesības piemērot PPP likumā noteikto procedūru.

5. PPP līguma priekšmets, kopējais raksturs un svarīgākie nosacījumi nepārprotami norāda uz šo līgumu publiski tiesisko dabu. Tādēļ PPP līgumi nodalāmi no tradicionālā publiskā iepirkuma līgumiem un apspriežami atbilstoši normatīvajiem aktiem publisko tiesību jomā. Tātad nepieciešams izvērtēt PPP likuma 60. panta kategoriskumu, kurā *expressis verbis* noteikta šo līgumu privāttiesiskā daba.

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Šis darbs izstrādāts ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu projektā „Atbalsts doktora studijām Latvijas Universitātē”.

Izmantoto avotu saraksts

Literatūra

1. *Indāne, D.* Publiskā un privātā partnerība Latvijā Eiropas Savienības kontekstā. *Jurista vārds*, Nr. 2, 2011, 11. janvāris, 17.–27. lpp.
2. *Neimanis, J.* Publisko tiesību līgumi. Latvijas Republikas Augstākā tiesa. Konference, 2009. gada 27. marts. Pieejams: www.at.gov.lv/files/docs_en/conferences/.../t_neimanis.doc [sk. 20.01.2011.].
3. Skaidrojošais materiāls par Publiskās un privātās partnerības likumu; Finanšu ministrija, 2010. Pieejams: http://www.ppp.gov.lv/view_6568_361.html [sk. 04.08.2010.].
4. *Torgāns, K.* Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006. 315 lpp. ISBN 9984-790-00-2.
5. *Višķere, I.* Publisko tiesību līgumi un to kontrole administratīvā procesa kārtībā. *Jurista vārds*, Nr. 5, 2009, 3. februāris, 20.–29. lpp.
6. *Arrowsmith, S.* Public Private Partnerships and the European Procurement Rules: EU Policies In Conflict? *Common Market Law Review*, Vol. 37, Issue 3, 2000, p. 709–737.
7. *Bovis, Ch. H.* EU Public Procurement Law. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, Inc., 2007, p. 488. ISBN 978-1-84542-204-2.
8. *Bult-Spiering, M., Dewulf, G.* Strategic Issues in Public-Private Partnerships. An international perspective. Oxford: Blackwell Publishing, 2007, p. 204. ISBN 13:978-1-4051-3475-0.
9. *Chalmers, D., Tomkins, A.* European Union Public Law. Cambridge: Cambridge University Press, 2007, p. 501. ISBN 978-0-521-70902-6.
10. European Parliament. Public-Private Partnerships. Models and Trends in the European Union, IP/A/IMCO/SC/2005-161, 2006. februāris. Pieejams: http://www.europarl.europa.eu/comparl/imco/studies/0602_ppp_briefingnote_en.pdf [sk. 12.01.2010.].
11. *Evans, A.* The EU Structural Funds. Oxford: Oxford University Press, 1999, p. 348. ISBN 0-19-826828-9.
12. Guidebook on Promoting Good Governance in Public-Private Partnerships. UNECE. Geneva: United Nations, 2007, p. 98.
13. *Lawrence, L. M., Stutte, C. T.* Public-Private Partnerships. In: *Thai, K. V.* (ed.) International Handbook of Public Procurement. London: Taylor & Francis Group, 2009, p. 703–724. ISBN 978-1-4200-5457-6.
14. *Lefevre, S.* Interpretative communications and the implementation of Community law at national level. *European Law Review*, 2004, Vol. 29(6), p. 808–822.
15. *Yescombe, E. R.* Public-Private Partnerships. Principles of Policy and Finance. London: Elsevier, 2007, p. 350. ISBN 978-0-7506-8054-7.

Normatīvie akti

1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta direktīva 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru. *Oficiālais Vēstnesis*, 2004, 30. aprīlis, L 134.
2. Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and The Committee of the Regions „Mobilising private and public investment for recovery and long term structural change: developing Public Private Partnerships”, COM (2009) 615 final of 19 December 2009. Pieejams: http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/european-economic-recovery-plan/ppp_en.pdf [sk. 10.05.2011.].
3. Communication on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Procurement and Concessions, COM (2005) 569 of 15 November 2005. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0569:FIN:EN:PDF> [sk. 29.03.2010.].
4. Green Paper on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Contracts and Concessions. European Commission, COM (2004) 327 final of 30 April 2004. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2004:0327:FIN:EN:PDF> [sk. 23.04.2010.].
5. Valsts pārvaldes iekārtas likums: LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 94, 2002, 21. jūnijs.

Juridiskās prakses materiāli

1. Eiropas Savienības (bij. Kopien) tiesas 2010. gada 25. marta spriedums lietā C-451/08, *Helmut Müller GmbH pret Bundesanstalt für Immobilienaufgaben*. *Oficiālais Vēstnesis*, 2009, 10. janvāris, C 6. Pieejams: <http://curia.europa.eu> [sk. 22.01.2011.].
2. Eiropas Savienības (bij. Kopien) tiesas 2000. gada 7. decembra spriedums lietā C-324/98 *Telaustria Verlags GmbH, Telefonadress GmbH v. Telekom Austria AG*. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61998J0324:EN:HTML> [sk. 17.04.2011.].
3. Eiropas Savienības (bij. Kopien) tiesas 1998. gada 10. novembra spriedums lietā C-360/96 *Gemeente Arnhem and Gemeente Rheden v. BFI Holding BV*. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61996J0360:EN:HTML> [sk. 17.04.2011.].
4. Eiropas Savienības (bij. Kopien) tiesas 1994. gada 26. aprīļa spriedums lietā C-272/91 *Commission of the European Communities v. Italian Republic*. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61991J0272:EN:HTML> [sk. 17.04.2011.].
5. Eiropas Savienības (bij. Kopien) tiesas 1989. gada 13. decembra spriedums lietā C-322/88 *Salvatore Grimaldi v. Fonds des maladies professionnelles*. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61988J0322:EN:HTML> [sk. 21.04.2011.].
6. Eiropas Savienības (bij. Kopien) tiesas 1989. gada 5. decembra spriedums lietā C-3/88 *Commission of the European Communities v. Italian Republic*. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61988J0003:EN:HTML> [sk. 17.04.2011.].
7. LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009. gada 27. novembra lēmums lietā Nr. SKA – 853/2009. Pieejams: <http://www.at.gov.lv/lv/info/archive/departament3/2009/> [sk. 05.01.2011.].
8. LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006. gada 15. jūnija spriedums lietā Nr. SKA – 365. Pieejams: <http://www.at.gov.lv/lv/info/archive/departament3/2006/> [sk. 05.01.2011.].

Atsauces

- ¹ *Lawrence, L. M., Stutte, C. T.* Public-Private Partnerships. In: *Thai, K. V.* (ed.) *International Handbook of Public Procurement*. London: Taylor & Francis Group, 2009, p. 704.
- ² Piemēram, Lielbritānija: skolas, slimnīcas ieslodzījumu vietas, aizsardzības objekti un ceļi; Grieķija: transporta projekti (lidostas un ceļi); Īrija: ceļi un pilsētu transporta sistēmas; Nīderlande: sociālie objekti un pilsētu infrastruktūra; Spānija: maksas ceļi un pilsētu infrastruktūra (Guidebook on Promoting Good Governance in Public-Private Partnerships. UNECE. Geneva: United Nations, 2007, p. 20).
- ³ Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and The Committee of the Regions „Mobilising private and public investment for recovery and long term structural change: developing Public Private Partnerships”, COM (2009) 615 final of 19 December 2009, p. 2. Pieejams: http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/european-economic-recovery-plan/ppp_en.pdf [sk. 10.05.2011.].
- ⁴ Pamatojoties uz pasaules mēroga pētījumu, ko 2007. gadā veica *Siemens*, PPP veido tikai aptuveni 4% no publiskā sektora kopējā ieguldījuma. Turklāt ANO Ekonomikas komisija Eiropai ir secinājusi, ka valstīm jānoiet vairāki PPP attīstības posmi, lai partnerības programmas sniegtu pilnu atdevi un darbotos efektīvi. Vairums valstu atrodas pirmajā posmā (piemēram, Ķīna, Indija, Slovākija, Latvija,

- Krievija, Ungārija, Čehija, Bulgārija, Horvātija, Albānija, Polija, Beļģija, Dānija, Meksika, Somija, Brazīlija, Dienvidāfrika) vai otrajā posmā (Nīderlande, Itālija, Jaunzēlande, Grieķija, Portugāle, Spānija, Francija, Kanāda, ASV, Japāna, Vācija), kuriem raksturīgs neliels uzsākto projektu skaits. Tikai trešajā posmā, pie kura EKE pieskaita Austrāliju, Lielbritāniju un daļēji arī Īriju, līdz ar īpašu institūciju izveidošanu, kapitāla tirgus, tehnoloģiju un zinātnības attīstību partnerības programmas iegūst būtisku nozīmi ekonomikas izaugsme, kas dod iespējas realizēt sarežģītākus projektus un finansēšanas shēmas.
- ⁵ Green Paper on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Contracts and Concessions. European Commission, COM (2004) 327 final of 30 April 2004, art. 5. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2004:0327:FIN:EN:PDF> [sk. 23.04.2010.].
 - ⁶ Yescombe, E. R. Public-Private Partnerships. Principles of Policy and Finance. London: Elsevier, 2007, p. 17.
 - ⁷ Bult-Spiering, M., Dewulf, G. Strategic Issues in Public-Private Partnerships. An International Perspective. Oxford: Blackwell Publishing, 2007, p. 104.
 - ⁸ Ibid., p. 138.
 - ⁹ Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and The Committee of the Regions „Mobilising private and public investment for recovery and long term structural change: developing Public Private Partnerships”, COM (2009) 615 final of 19 December 2009, p. 5. Pieejams: http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/european-economic-recovery-plan/ppp_en.pdf [sk. 13.04.2010.].
 - ¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta direktīva 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarē. *Oficiālais Vēstnesis*, 2004, 30. aprīlis, L 134, 1.–113. lpp. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta direktīva 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru. *Oficiālais Vēstnesis*, 2004, 30. aprīlis, L 134, 114.–240. lpp. Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 16. novembra direktīva 2005/75/EK par labojumiem direktīvā 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru. *Oficiālais Vēstnesis*, 2005, 9. decembris, L 323/55. Eiropas Komisijas skaidrojošais paziņojums par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi, 2006/C179/02. *Oficiālais Vēstnesis*, 2006, 1. augusts, C 179/2.
 - ¹¹ Direktīva 2004/18/EK, 2. pants. *Oficiālais Vēstnesis*, 2004, 30. aprīlis, L 134.
 - ¹² Eiropas Savienības (bij. Kopienu) tiesas 2010. gada 25. marta spriedums lietā C–451/08 *Helmut Müller GmbH* pret *Bundesanstalt für Immobilienaufgaben*, 51. p. Pieejams: <http://curia.europa.eu> [sk. 22.01.2011.].
 - ¹³ European Parliament. Public-Private Partnerships. Models and Trends in the European Union, IP/A/IMCO/SC/2005-161, 2006. februāris, p. 2. Pieejams: http://www.europarl.europa.eu/comparl/imco/studies/0602_ppp_briefingnote_en.pdf [sk. 12.01.2010.].
 - ¹⁴ „Būvē–eksploatē–nodod”.
 - ¹⁵ „Būvē–valda–eksploatē”.
 - ¹⁶ „Pērk–būvē–eksploatē”.
 - ¹⁷ „Projektē–būvē–finansē–eksploatē”.
 - ¹⁸ Yescombe, E. R. Public-Private Partnerships. Principles of Policy and Finance. London: Elsevier, 2007, p. 5.
 - ¹⁹ Green Paper on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Contracts and Concessions. European Commission, COM (2004) 327 final of 30 April 2004, paras 21, 36 Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2004:0327:FIN:EN:PDF> [sk. 23.04.2010.].
 - ²⁰ Bovis, Ch. H. EU Public Procurement Law. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, Inc., 2007, p. 159, 161.
 - ²¹ Eiropas Savienības (bij. Kopienu) tiesas 1989. gada 5. decembra spriedums lietā C–3/88 *Commission of the European Communities v. Italian Republic* (Data-processing), para 26. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61988J0003:EN:HTML> [sk. 17.04.2011.].
 - ²² Arrowsmith, S. Public Private Partnerships and the European Procurement Rules: EU Policies In Conflict? *Common Market Law Review*, Vol. 37, Issue 3, 2000, p.716.
 - ²³ Eiropas Savienības (bij. Kopienu) tiesas 1998. gada 10. novembra spriedums lietā C–360/96 *Gemeente Arnhem and Gemeente Rheden v. BFI Holding BV*, para 25. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61996J0360:EN:HTML> [sk. 17.04.2011.].
Eiropas Savienības (bij. Kopienu) tiesas 2000. gada 7. decembra spriedums lietā C–324/98 *Telaustria Verlags GmbH, Telefonadress GmbH v. Telekom Austria AG*, para 58. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61998J0324:EN:HTML> [sk. 17.04.2011.].

- ²⁴ Communication on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Procurement and Concessions, COM (2005) 569 of 15 November 2005, p. 6. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0569:FIN:EN:PDF> [sk. 29.03.2010.].
- ²⁵ Eiropas Savienības (bij. Kopienų) tiesas 1994. gada 26. aprīļa spriedums lietā C-272/91 *Commission of the European Communities v. Italian Republic*, par 24, 25, 32. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61991J0272:EN:HTML> [sk. 17.04.2011.].
- ²⁶ Bovis, Ch. H. EU Public Procurement Law. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, Inc., 2007, p. 160.
- ²⁷ Evans, A. The EU Structural Funds. Oxford: Oxford University Press, 1999, p. 254. Cit. no: Snyder, F. The Effectiveness of European Community Law: Institutions, Processes, Tools and Techniques. MLR, 1993, No. 56.
- ²⁸ Eiropas Savienības (bij. Kopienų) tiesas 1989. gada 13. decembra spriedums lietā C-322/88 *Salvatore Grimaldi v. Fonds des maladies professionnelles*, para 18. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61988J0322:EN:HTML> [sk. 21.04.2011.].
- ²⁹ Chalmers, D., Tomkins, A. European Union Public Law. Cambridge: Cambridge University Press, 2007, p. 137.
- ³⁰ Lefevre, S. Interpretative communications and the implementation of Community law at national level. *European Law Review*, 2004, Vol. 29(6), p. 808.
- ³¹ Skaidrojošais materiāls par Publiskās un privātās partnerības likumu, 10. lpp.; Finanšu ministrija, 2010. Pieejams: http://www.ppp.gov.lv/view_6568_361.html [sk. 04.08.2010.].
- ³² Eiropas Savienības (bij. Kopienų) tiesas 1998. gada 10. novembra spriedums lietā C-360/96 *Gemeente Arnhem and Gemeente Rheden v. BFI Holding BV*, para 51. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61996J0360:EN:HTML> [sk. 17.04.2011.].
- ³³ Sk.: Indāne, D. Publiskā un privātā partnerība Latvijā Eiropas Savienības kontekstā. *Jurista vārds*, Nr. 2, 2011, 11. janvāris, 20. lpp.
- ³⁴ Višķere, I. Publisko tiesību līgumi un to kontrole administratīvā procesa kārtībā. *Jurista vārds*, Nr. 5, 2009, 3. februāris, 22., 23. lpp.
- ³⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 12. p.; LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 94, 2002, 21. jūnijs.
- ³⁶ Višķere, I. Publisko tiesību līgumi un to kontrole administratīvā procesa kārtībā. *Jurista vārds*, Nr. 5, 2009, 3. februāris, 22. lpp. Cit. no: Levits, E. Valsts pārvaldes iekārtas likuma koncepcija. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 95, 2002.
- ³⁷ Torgāns, K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 36. lpp.
- ³⁸ Eiropas Savienības (bij. Kopienų) tiesas 2010. gada 25. marta spriedums lietā C-451/08 *Helmut Müller GmbH pret Bundesanstalt für Immobilienaufgaben*, 46. p. Pieejams: <http://curia.europa.eu> [sk. 22.01.2011.].
- ³⁹ Publisko iepirkumu likums, 64.¹panta pirmā daļa; LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 65, 2006, 25. aprīlis.
- ⁴⁰ Indāne, D. Publiskā un privātā partnerība Latvijā Eiropas Savienības kontekstā. *Jurista vārds*, Nr. 2, 2011, 11. janvāris, 20. lpp.
- ⁴¹ Tiesību doktrīnā ir vispārēji atzīts, ka, veicot publisko iepirkumu, pasūtītājs darbojas divās pakāpēs, proti, pirmajā tiek pieņemts publiski tiesiskais lēmums par pasūtījuma piešķiršanu, bet otrajā pakāpē notiek lēmuma īstenošana privāttiesiskā ceļā – tiek slēgts iepirkuma līgums, kuram piemērojami vispārīgie civiltiesību noteikumi. Sk.: Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005. gada 22. februāra spriedumu Nr. SKA-30, 16. p.
- ⁴² Sk. Danovskis, E. Iestādes lēmuma un civiltiesiska līguma mijiedarbība. *Jurista Vārds*, Nr. 30, 2009, 28. jūlijs. Vaivods, F. Publisko iepirkumu divējādā tiesiskā daba. *Likums un Tiesības*, Nr. 10, 2004, oktobris. Višķere, I. Publisko tiesību līgumi un to kontrole administratīvā procesa kārtībā. *Jurista Vārds*, Nr. 5, 2009, 3. februāris.
- ⁴³ LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009. gada 27. novembra lēmums lietā Nr. SKA – 853/2009, 14. p. Pieejams: <http://www.at.gov.lv/lv/info/archive/department3/2009/> [sk. 05.01.2011.].
- ⁴⁴ LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006. gada 15. jūnija spriedums lietā Nr. SKA – 365, 11.2. p. Pieejams: <http://www.at.gov.lv/lv/info/archive/department3/2006/> [sk. 05.01.2011.]. Sk. arī: Paine, F. J. Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 231.–232. lpp.
- ⁴⁵ Neimanis, J. Publisko tiesību līgumi. Latvijas Republikas Augstākā tiesa. Konference, 2009. gada 27. marts. Pieejams: www.at.gov.lv/files/docs_en/conferences/.../t_neimanis.doc [sk. 20.01.2011.].
- ⁴⁶ Plašāk sk.: Indāne, D. Publiskā un privātā partnerība Latvijā Eiropas Savienības kontekstā. *Jurista vārds*, Nr. 2, 2011, 11. janvāris, 21. lpp.

Summary

The international community has noted current estimates of dramatic shortfalls in resources required to achieve the sustainable development goals after the worst economic crisis since the 1930s: because neither the public nor the private sector, each individually, has enough resources to overcome the complex problems of the globalized world without assistance and independently. Therefore, a special form of public-private cooperation has been created in recent decades, usually defined by the term „Public-Private Partnerships”. The author in this article deals with peculiarities of Partnerships in law of the European Union and with legal challenges in Latvia. The author concludes that PPP’s projects must be implemented on the basis of public interest, so that a public authority is institutionally responsible for providing it and has exclusive competence to choose the manner of providing service.